

Materiał ćwiczeniowy dla nauczycieli języka polskiego. Kompozycja wypowiedzi: struktura i spójność akapitów w wypracowaniu maturalnym

Wypracowanie zamieszczone w materiale zostało napisane przez ucznia na temat egzaminacyjny opublikowany w *Arkuszu pokazowym* na stronie CKE.

Dokonaj oceny wypracowania zgodnie z **zasadami oceniania** podanymi na str. 30–43 [Informatora](#).

1. Przyznaj punkty w poszczególnych kryteriach i sformułuj uzasadnienie oceny.
2. Oznacz błędy w pracy zgodnie z poniższą instrukcją.

Instrukcja oznaczania błędów w wypracowaniu

Na lewym marginesie oznacz błędy:

- **rzeczowe** – podkreśl czerwoną linią fragmenty zawierające błąd (albo zaznacz te fragmenty pionową linią), a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **rzecz.**
- w spójności – w tekście wypracowania zaznacz symbolem \sim zaburzenia w spójności między zdaniami, natomiast symbolem [– zaburzenia w spójności między akapitami; na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **sp.**
- usterki w podziale tekstu w zakresie struktury akapitów – zaznacz w tekście wypracowania symbolem], a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **str.**

Na prawym marginesie oznacz błędy:

- **językowe** – podkreśl czerwoną linią błędnie użyty wyraz lub niepoprawne sformułowanie, a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **jęż.**
- **ortograficzne** – podkreśl czerwoną linią wyraz z błędem, a na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **ort.**
- interpunkcyjne – brakujący znak interpunkcyjny zaznacz w tekście wypracowania symbolem \surd , a zbędny – symbolem **x**; na marginesie zapisz skrót błędu, tj. **int.**

Uwaga. Powtórzone dokładnie ten sam błąd ortograficzny lub językowy liczy się jako jeden błąd, w wypracowaniu podkreśla się błędnie zapisany wyraz, a na marginesie zapisuje się skrót błędu (**ort.** lub **jęż.**) otoczony kółkiem, np. **ort.**

3. Omów swoją ocenę z innym nauczycielem.
4. Porównaj swoją ocenę i uzasadnienie z oceną wzorcową i z komentarzem, opracowanymi przez ekspertów CKE i OKE. Ocena ekspertów zostanie zamieszczona na stronie internetowej CKE **15 listopada 2022 r.**

Temat

Podróżowanie jako sposób na poznanie świata i samego siebie.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – **utworu epickiego albo dramatycznego**
- innego utworu literackiego – **może to być również utwór poetycki**
- wybranych kontekstów.

Błędy rzeczowe, błędy w kompozycji		Błędy językowe (w tym stylistyczne), ortograficzne i interpunkcyjne
_____	01 Świat otaczający człowieka kryje w sobie niezbadane tajemnice.	_____
_____	02 Urzeka różnorodnością krajów i kultur. Fascynuje i hipnotyzuje, staje	_____
_____	03 się przestrzenią ciągłej eksploracji.	_____
_____	04 „Każda twarz jest pomnikiem narodu” – nie bez przyczyny	_____
_____	05 najpiękniejsze słowa „Dziadów” znajdują się we fragmencie	_____
_____	06 zatytułowanym „Droga do Rosji”. Osoba mówiąca, obserwując	_____
_____	07 bezkresne przestrzenie i prosty lud rosyjski, zaczyna snuć	_____
_____	08 przemyślenia na temat świata, jego historii i kultury, a zarazem	_____
_____	09 odkrywa własne połączenie z tym światem. Jest to zjawisko zawsze	_____
_____	10 obecne w podróży, chociaż odkrycia i refleksje mogą pojawiać się	_____
_____	11 w bardzo różnych momentach, zróżnicowany jest także ich wpływ na	_____
_____	12 postać mówiącą w utworze.	_____
_____	13 Świat ze swoimi nieodkrytymi tajemnicami kusi człowieka	_____
_____	14 i zaprasza do podróży mogącej stać się fascynującą próbą zawarcia	_____
_____	15 nieustannej przyjaźni z otoczeniem i samym sobą.	_____
_____	16 Niewątpliwie wspinał ilustracją podróży, wraz z jej fizycznymi	_____
_____	17 i duchowymi aspektami jest powieść Stefana Żeromskiego	_____
_____	18 „Przedwiośnie”. Kluczowa wyprawa głównego bohatera – Cezarego	_____
_____	19 Baryki – jest ściśle związana z jej celem. Chłopak wraz z ojcem musi	_____
_____	20 przedostać się z rewolucyjnej Rosji do Polski, która odzyskała właśnie	_____
_____	21 niepodległość po zakończeniu I wojny światowej. W czasie podróży	_____
_____	22 ojciec opowiada mu historię o szklanych domach, co stanowi zachętę	_____
_____	23 dla Cezarego do kontynuowania podróży nawet po śmierci ojca. Po	_____
_____	24 przyjeździe do Polski bohater stopniowo coraz bardziej interesuje się	_____
_____	25 sprawami kraju.	_____

26	Warto pamiętać, że motyw powrotu do ojczyzny jest obecny	
27	w literaturze nie bez przyczyny – historia Polski obfituje w podobne	
28	doświadczenia repatriantów zarówno w czasach znanych	
29	Żeromskiemu, jak i późniejszych latach. Współczesny czytelnik może	
30	porównać sytuację Cezarego np. z powrotem emigrantów z okresu	
31	PRL-u, m.in. Jacka Kaczmarskiego. W tym przypadku podobnie	
32	zaobserwować można tłum rozradowanych, entuzjastycznych ludzi,	
33	na którego tle wyróżnia się jednostka zaniepokojona, realistycznie	
34	rozpatrująca sytuację w Polsce i świadoma duchowego wymiaru	
35	swojego powrotu.	
36	Kolejnym argumentem jest Eugeniusz Oniegin, bohater dzieła	
37	Puszkina o tym samym tytule. Oniegin wyjeżdża po pojedynku,	
38	w którym zabił swojego przyjaciela. Jego podróż jest długa i obejmuje	
39	wiele miejsc, jednak bohater nie do końca rozumie jej wpływ na siebie	
40	– traktuje ją jak ucieczkę od wyrzutów sumienia, sposób ich	
41	pokonania, a nie – jak początek dorastania emocjonalnego. Kiedy	
42	ponownie spotyka Tatianę, której miłością niegdyś wzgardził, w jego	
43	sercu budzi się uczucie, ku wielkiemu zaskoczeniu bohatera. Oniegin	
44	obudzenie miłości przypisuje nowemu wizerunkowi Tatiany – dumnej	
45	i wspaniałej, czytelnik może jednak podejrzewać, że podczas podróży	
46	zmienił się sam Eugeniusz. Wyraźny jest wpływ podróży na bohatera	
47	– zmienił się. Miał szansę na miłość i szczęście, jednak zmieniły się	
48	okoliczności. Tatiana jest już wierną żoną księcia, nie zwiąże się	
49	z innym mężczyzną, dlatego Oniegin ostatecznie skazany jest na	
50	cierpienie.	
51	Podobny schemat możemy zauważyć w opowieści o Odyseuszu	
52	– ten bohater przebył długą drogę, by na końcu spotkać ukochaną,	
53	w przeciwieństwie jednak do Eugeniusza Oniegina syn Laertes	
54	prawie od początku był świadomy głębszego wymiaru swojej podróży,	
55	musiał wykazywać się mądrością i wytrwałością. Choć jego żona	
56	w momencie, gdy przybył do Itaki tak jak Tatiana nie mogła bez	
57	przeszkód połączyć się z ukochanym, ostatecznie osiągnął szczęście	
58	u celu swej drogi.	
59	Literatura utwierdza nas w przekonaniu, że podróże umożliwiają	
60	nam zyskanie lepszego obrazu świata, a także wewnętrzną	
61	przemianę, należy być jednak świadomym zarówno swojego celu, jak	

62	i zmian zachodzących pod naszą nieobecność. Tak jak bohaterowie	
63	literacy, często możemy nie zdawać sobie sprawy z uczestnictwa	
64	w jakiejś wielkiej metafizycznej podróży, lub nie widzieć przed sobą	
65	celu, ale bez względu na to czeka nas przemiana wewnętrzna.	
66	Pozostaje tylko powtórzyć za Leopoldem Staffem: „Każdy z nas jest	
67	Odysem, / co wraca do swej Itaki”. Człowiek planuje podróż i odkrywa	
68	podczas niej nowe przestrzenie, ale to podróż zmienia człowieka,	
69	czasami w nieoczekiwany zupełnie dla niego samego sposób.	

<i>Jeżeli 0 pkt – wskaż powód.</i>							
1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	0	1	<i>Błąd kardynalny.</i>	<i>Brak lektury obowiązkowej.</i>	<i>Nie dotyczy problemu.</i>	<i>Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.</i>

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba błędów rzeczowych	OGÓŁEM KLiK
		9	10	11	12	13	14	15	16			

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

3a	Struktura wypowiedzi	0	1	2	3
		G	F	E	C

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

3b	Spójność wypowiedzi	Liczba błędów w spójności	0	1	2	3

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

3c	Styl wypowiedzi	0	1

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

4a	Zakres i poprawność środków językowych	Liczba błędów językowych	0	1	2	3	4	5	6	7											
			3	3	2	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	2A	1B
			H	G	F	H	G	H	E	F	G	D	E	F	C	D	E	B	C	D	A

Uzasadnienie oceny:

.....

.....

.....

4b	Poprawność ortograficzna	Liczba błędów ortograficznych	0	1	2

4c	Poprawność interpunkcyjna	Liczba błędów interpunkcyjnych	0	1	2

Łączna liczba punktów:

